

Från IDÉ till UTVECKLING

Landsbygdskraft för lokal utveckling på Söderslätt

Bilaga 1 Slutrapport 2017-01-01 till 2019-05-31

Aktiviteter i detalj med koppling till syfte

Varje aktivitet inleds med vilka delar av projektets syfte som den bidragit till. I texten görs uppföljningen av målen. I Bilaga 2 finns en kort uppföljning med kommentarer till varje mål.

Mötesplatser för kvinnor

Syfte

Mötesplatserna för kvinnor skulle bidra till projektets syfte att bidra till jämställd regional tillväxt för kvinnor och män oberoende av ålder och etnicitet och med ett stad-land perspektiv.

Deltagande kvinnor med utländsk bakgrund ska förbättra sina möjligheter till egen försörjning genom att få kunskap om landsbygden som möjlig arbetsmarknad och få arbeta med sin anställningsbarhet och matchning alternativt med företagande som väg till integration och egen försörjning.

Arbetet skulle präglas av ett jämställdhetsperspektiv och skulle ge deltagarna kompetens att tänka jämställt.

Mötesplatserna skulle öppna för en dialog med nya svenskar med fokus på kvinnor och därmed väcka möjligheter och alternativ både för "gamla" och nya svenskar.

Mötesplatser för kvinnor 2017

Mötesplatser för kvinnor genomfördes i Skurup sommaren 2017 med 9 deltagare varav 6 nyanlända kvinnor som var syrier och palestinier. Mötesplatserna var en del i Skurups kommuns sommaraktiviteter för nyanlända. Fem kursdagar genomfördes i juli och augusti med utgångspunkt i FemNets bok *Kvinnor på Söderslätt. Dåtid och nutid*. Textavsnitt i boken var hemläxa till varje gång och tema för träffarna var:

- Kvinnor på Söderslätt
- Arbete på landsbygden
- Företagande och studieresa
- Tillsammans i föreningar, byalag och hembygdsföreningar
- Nu går vi vidare!

Gästande föreläsare kom från Skurups kommun, LRF och ett rådgivningsföretag som stödjer nyanlända på uppdrag av kommunen. En studieresa gjordes till företag på landsbygden, då även en representant för ett byalag deltog och tankar och idéer för samverkan för integration lyftes. En genomgång och diskussion av intresse och möjligheter för en Yalla-verksamhet i Skurup gjordes. Sista gången gick metoden Success Teams igenom och deltagarna fick uppgifter att göra till nästa Success Teams-träff som hölls vid kursens uppföljningsträff i september. (Success Teams: mentorgrupp för utveckling där deltagarna är mentorer åt varandra).

FemNet gjorde en studieresa under hösten till Yalla Sjöbo där flera av Mötesplatsens deltagare deltog. (Yalla: arbetsintegrerande socialt företaget och en arbetsplats för människor med olika bakgrund).

De flesta deltagarna med utländsk bakgrund var SFI-deltagare och kunde därför inte börja arbeta. Någon hade extratjänst och ytterligare några har fått extratjänst efter kursen. Att gå vidare till arbete, eget företag eller studier väntade i flera fall på att komma igenom SFI.

Kursboken Kvinnor på Söderslätt gav kunskaper om svensk kvinnohistoria och kvinnors liv i Sverige. Det uppfattades som intressant och diskuterades av deltagarna med jämförelser med den egna kulturen. Två deltagare gjorde presentationer på rekryteringsträffen i mars 2018 till nästa Mötesplats. Genom att de gått kursen fick de en möjlighet att synas och tala svenska inför en grupp. Deras föreläsningar hade kvinnoperspektiv och handlade om kvinnors liv och drivande, starka kvinnor och förebilder för kvinnor i deras resp ursprungsländer. En nysvensk deltagare från Mötesplatsen 2017 deltog i seminariet om integration 21 augusti 2018.

Flera idéer från Mötesplatsen 2017 har inte genomförts pga att de lokala aktörer som fick ansvar att gå vidare med genomförandet inte tog tag i frågan eller valde att inte gå vidare.

Resultat, effekter och erfarenheter från Mötesplatsen i Skurup 2017

- Detta var första gången deltagarna pratat och samtalat med svenskar (som inte representerade en myndighet).
- Det blev bra och uppskattat med en förankring i svenska kvinnors historia genom föreläsningarna om kvinnor på Söderslätt i dåtid och nutid. Samtidigt kunde jämställdhetsperspektivet vävas in.
- Nya svenskar behöver kunskaper om hur samhället fungerar; kommunens ansvar, Arbetsförmedlingens ansvar, vad kommunen och Arbetsförmedlingen ska, får eller inte får syssla med.
- Nya svenskar behöver kunskaper om vad projekt resp företag är och hur man driver ett projekt.
- Ta kontakt med sin yrkesgrupp genom att hitta grupper på Facebook, nätverk för yrkesgruppen, även kvinnonätverk för yrkesgruppen.
- Inbokade besök hos rådgivningsföretaget All competence, Skurup för minst två deltagare.
- Den lokala kontakten är viktig för resultatet. De svenska deltagarnas engagemang var viktigt för en önskad matlagningskurs, facebook-kontakter, andra lokala kontakter, engagemang efter kursen mm.
- Deltagarna fick information om ideella föreningar som FemNet och om föreningar med fokus på invandrarkvinnor, Winnet Malmö och IKF Malmö.

- Konkreta förslag om hur man kan lära mer svenska: lyssna på nyheterna, barnkanalen, filmer, repetera ord, böcker och nyheter på enkel svenska, läsa tidning, prata med barnen, möta fler svenskar t ex på biblioteket, grannar, i affären osv, ta kontakt med enkla all dagliga frågor.
- Idé från studiebesöket: en av företagen kan ta emot gruppen för att baka svenska kakor, låna kök på skolan, kan kommunen medverka? En svensk deltagare tar kontakt med person som har andra matlagningskurser. Fråga ska ställas till Skurups kommun om idén och förslaget till upplägg.
Sommaren 2018 är kakkbakningsaktiviteten på gång i samverkan med kommunen.
Uppföljning 2019 visar att inget av detta blivit genomfört.
- Idé från studiebesöket: Dag i Slimminge med mat från andra länder, samverka kommunen, Slimminge byalag, buss från Skurup och ut.
Uppföljning hösten 2018 visar vid kontakt med byalaget att inget gjorts åt idén.
- Stort intresse för Yalla Skurup. Yalla Skurup – idén är att bryta isoleringen för kvinnor som sitter hemma och inte gör något
Uppföljning 2018, kommunen hade anlitat en organisation att utreda möjligheterna, men inget vidare har hänt.

Mötesplatser för kvinnor 2018

I slutet av mars 2018 genomfördes en rekryteringsträff i Skurup på biblioteket. Presentationerna på träffen gjordes av tre av deltagarna från Mötesplatsen 2017 i Skurup. Två av presentationerna gjordes av nyanlända och många av deltagarna var nyanlända eller nya svenskar sedan tidigare.

En dialog upptogs om fortsatt samarbete med Skurups kommun och en omgång Mötesplatser för kvinnor har genomförts i Skurup sommaren 2018. Kommunen rekryterade liksom förra året deltagarna bland de nyanlända. De personer som rekryterades kunde dock i stort sett ingen svenska trots att det är ett krav för FemNets kurs. Endast en av dessa personer kom till kursen. Därmed blev årets kurs liten med totalt 6 deltagare varav två med utländsk bakgrund, en nyanländ och en invandrare. Möjligheterna till dialog och samtal blev begränsade. Mötesplatserna avslutades därför efter två träffar.

De två kursdagarna genomfördes i juli med utgångspunkt i FemNets bok *Kvinnor på Söderslätt. Dåtid och nutid*. Tema för träffarna var:

- Kvinnor på Söderslätt
- Arbete på landsbygden

Kursboken *Kvinnor på Söderslätt* gav kunskaper om svensk kvinnohistoria och kvinnors liv i Sverige. Den först kursdagen hölls med tema kvinnor på Söderslätt från historiskt perspektiv med jämställdhet som genomgående tema. Gästande föreläsare på den andra träffen var Region Skånes ansvariga för jämställdhet och integration. Dessutom kom en annan person som arbetar hos Region Skåne och själv är invandrare och berättade om sina erfarenheter av akademiska studie och arbetsmarknad i Sverige. Dialog och diskussion var intressant och givande för de som deltog.

För den kvinna som var invandrare sedan länge har samtal förts om praktik i projektet vid möten med henne och hennes coach i en rehabiliteringsaktivitet som hon deltog i via arbetsförmedlingen. Aktivitetsperioden var under avslutning och det blev därför ingen praktik. Två svenska deltagare från Mötesplatsen 2018 deltog i seminariet om integration 21 augusti.

Mötesplatser för kvinnor 2019

I mitten på januari 2019 träffade projektet en grupp i Skurup med bland annat integrationsansvariga och en politiker för diskussion av fortsatt samarbete. Gruppen på fem personer beslöt att samarbeta om några mötesplatser för kvinnor i Skurup. Projektet ville återuppta den delen av arbetet och bidra till ett mer bestående resultat. I bästa fall kunde kontakterna på träffarna leda till fortsatt intresse för mötesplatser och nätverkande. Liknande diskussion fördes i Svedala i början av februari med kommunen och kyrkan. I Svedala genomfördes dock inga träffar inom projektet eftersom de inte gick att genomföra inom den ekonomi och arbetstid som återstod i projektet.

I Skurup har projektet bjudit in till tre träffar med berättelser om kvinnors liv, de oväntade vägar livet kan ta och om företagsamhet på landsbygden. Syftet var att bidra till inspiration, nya idéer och kontakter och målgruppen var nya och gamla svenskar, främst kvinnor. Träffarna hölls 27 februari, 14 mars och 3 april i samarbete med Skurups Sparbank. Den första träffen hade 16 deltagare varav två män och en kvinna med utländsk bakgrund. Den andra träffen hade 18 deltagare varav en man. Den tredje träffen hade 25 deltagare varav fyra män.

Träffarna hade teman Café och äpplen, Idéer som utvecklar och Sömnad och vävnader. En kvinna som driver landsbygdsföretagare och en kvinna med utländsk bakgrund presenterade sig på varje träff. Första gången gjordes en presentation från FemNets bok om kvinnor på Söderslätt och då lyftes jämställdhetsfrågor, som även återkom under de följande träffarna.

Träffarna blev mycket uppskattade, de spred sig ”själva” och deltagarna ville gärna fortsatt med träffar. Rekryteringen av deltagare med utländsk bakgrund fungerade dock inte. Det kan bero på att de personer, som Skurups kommun kan rekrytera via verksamheten MÖTis för bland andra nyinflyttande till Skurup, varit kort tid i kommunen, har bristande kunskaper i svenska, svårt att komma ifrån på kvällstid och/eller alltför mycket annat nödvändigt som måste göras som ny i kommunen. Ett fortsatt nätverkande med träffar kan ge en bas av lokalt förankrade personer som kan skapa egna kontakter med nya svenskar för dialog och utbyte. Deltagarna hade intresse av en fortsättning och ett möte för att diskutera vidare från de idéer som deltagarna lämnade på sista träffen planerades, men mötte lite intresse och genomfördes därför inte. Kommunen hade begränsade möjligheter att medverka och bidra pga förändringar i organisationen av arbetet med integration.

Inspiration och kunskap för lokal utveckling, kurs i idéutveckling

Syfte

Kursen skulle bidra till att uppfylla projektets syfte att ge ett ökat engagemang för bygdens utveckling på Söderslätt och att ge stöd, stimulans och inspiration till nuvarande och blivande ledare/eldsjälar i det lokala utvecklingsarbetet. Deltagarna skulle genom kunskaper, erfarenhetsutbyte och inspiration stå bättre rustade i att vara en motor i sina lokala resurscentra, föreningar eller organisationer för att utveckla och driva projekt som utvecklar föreningen, organisationen, samhället och sysselsättningsmöjligheterna lokalt.

Syftet var också att samla kreativa och innovativa idéer, väcka entusiasm, ge redskap, metoder och kunskap och genom utbildning av ett antal lokala utvecklingsaktörer, kvinnor och män inspirera till utveckling av befintlig verksamhet och bygdens utveckling och därmed leda även till jobbskapande. Arbetet skulle präglas av ett jämställdhetsperspektiv och ska ge deltagarna kompetens att tänka jämställt.

Arbetet skulle bidra till att skapa horisontell samverkan mellan olika utvecklingsgrupper på Söderslätt.

För att nå dessa syften tog vi fram en utbildning för föreningsaktiva kvinnor och män med föreläsningar, studiebesök och egna utvecklingsprojekt med projektcoachning. Vi sökte personer som ville nätverka och samverka med andra engagerade personer och föreningar, inspireras av lyckade utvecklingsprojekt och utveckla ett eget projekt samt lära mer om metoder för lokalt utvecklingsarbete och om hur man finansierar projekt och aktiviteter.

Kursen i idéutveckling hade sex kurstillfällen, som delades i fyra träffar under oktober och november med möjlighet till två uppföljande träffar i januari. De senare träffarna förutsatte att deltagarna efterfrågade träffarna och att projektet kunde förlängas. Tre av träffarna var förlagda till Svedala och tre träffar genomfördes som studiebesök hos föreningar.

Inbjudan gick till föreningar på Söderslätt samt även via Svedala och Skurups kommuner. Utbildningen startade den 16 oktober med 14 anmälda från tio föreningar. Några sena återbud medförde att antalet deltagare blev 10 personer från 9 föreningar – tre byalag, en hembygdsförening, en fotbollsförening, en sportförening för kvinnor och flickor, en konstförening, en förskönings- och planteringsförening och ett lokalt resurscentrum för kvinnor.

Kursen planerades med teman:

Träff 1 Introduktion och inspiration - Lokal utveckling i praktiken

- Från utbildning till tradition - Österlen lyser
- Att veta vad som behövs – LEA, lokal ekonomisk analys
- Flyingebygdens LEA

Träff 2 Samverkan och lokala initiativ

- Studiebesök hos Gärdslövs Byalag
- Förverkliga idéer tillsammans – rådgivning, utveckling och utbildning, Coompanion Skåne
- Innovativa idéer skapar nya arbetstillfällen – projektstöd inom lokalt ledd utveckling, Leader Söderslätt LLU

Träff 3 Att förverkliga idéer - rådgivning, stöd och finansiering

- Föreningar och föreningsliv, Svedala kommun
- Sparbankstiftelsen Skåne - lokal utveckling genom engagemang och ekonomiskt stöd,
- Möjligheter i Mellanrum, fokus på lokal service på landsbygden, projekt Region Skåne
- Utveckling av landsbygder – stöd, kompetensutveckling och rådgivning, Länsstyrelsen Skåne
- Presentation av deltagarnas föreningar: GALLERI KVIS, S Åby Hembygdsförening

Träff 4 Marknadsföring och målgrupper

- Marknadsföring – erbjudande, målgrupper och kanaler, föreläsning och grupparbete
- Presentation av deltagarnas föreningar: Sköna Trelleborg

Träff 5 Föreningsarbete

- Studiebesök hos Stora Beddinge byalag
- Föreningskunskap – föreläsning med gruppdiskussioner, dialoger och reflektioner, Studieförbundet
- Presentation av deltagarnas föreningar: Stora Beddinge byalag

Träff 6 Utvecklingsprojekt/aktivitet, utvärdering

- Studiebesök hos Södra Åby Hembygdsförening
- Genomgång av deltagarnas utvecklingsinsatser
- Att finansiera idéer, summering av alternativ
- Presentation av deltagarnas föreningar: FemNet, Let's sport girls, Klågerups fotbollsförening, Klågerups Byalag
- Utvärdering, kursintyg.

Jämställdhet har lyft under kursens gång av föreläsare och i diskussioner. Under kursen har deltagarnas nuvarande föreningsverksamhet och utvecklingstankar diskuterats i mindre grupper, gemensamt i hela gruppen och med föreläsare. Flertalet deltagare hade en eller flera idéer och önskemål till utveckling och nya verksamheter i föreningen. Till exempel samarbete om turism mellan byarna, presentation av besöksmål för turister, sommarjobb för unga, personal genom en särskild insats för barn/unga, vidareutveckling och finansiering av verksamheten i föreningen och kartläggning av historiska och nutida förebildskvinnor i ett skånskt härad. Ett annat område är att skapa en mer aktiv styrelse i föreningen.

Möjligheten till coaching har utnyttjats av samtliga föreningar. Det handlar om skrivning av en bidragsansökan, genomgång av finansieringsmöjligheter för föreningens utvecklingsidéer, diskussion av strategi för samarbete samt coaching för planering av en större aktivitet. Två föreningar som missade avsnittet om marknadsföring erbjöds föreläsningen en extra gång, en förening kom och tre andra kursdeltagande föreningar anslöt sig för en repris.

Resultat av kursen och coachingen är nya samarbeten mellan föreningar, även mellan dem som inte kände varandra före kursen. Sköna Trelleborg ska presentera sin verksamhet på Stora Beddinge byalags höstträff. Sköna Trelleborg har fått coaching för planering av sitt 100 års jubileum 2020. Klågerups fotbollsförening ska ha fotbollsläger för de minsta spelarna hos Stora Beddinge byalag som har föreningslokal i anslutning till en idrottsplats med fotbollsplan. Deltagare från S Åby hembygdsföreningen deltog i en av Mötesplatserna våren 2019 i Skurup. FemNet fick genom kursen inspiration att utveckla arbetet med kvinnor i närområdet, sökte samverkanspartner samt sökte och beviljades stimulansbidrag från Hela Sverige Ska Leva, Skåne. Klågerups fotbollsförening har sökt och fått medel till ett tjejlags fotbollsläger från Leader Söderslätt. En deltagare planerade att starta ett eget företag i liten skala, genom kursen fick hon inspiration att starta på allvar och på heltid.

Tre föreningar presenterade sig och sina utvecklingsidéer på slutkonferensen: FemNet, Södra Åby byalag och Sköna Trelleborg. Den senare föreningen knöt då viktiga kontakter med kommunen för förverkligande av sina idéer för utveckling av ett levande torg.

Kursen har bidragit med nya kunskaper och erfarenhetsutbyte. Föreläsningarna har fokuserat på att ge inspiration samt kunskaper om var det finns möjligheter till stöd i form av kunskap och dialog samt ekonomiskt stöd. Deltagarna har varit positiva till innehållet och sagt att de lärt sig mycket. Kursens utvärdering var mycket positiv. Att träffa andra föreningar och utbyta erfarenheter, varierande och intressant föreläsare, att söka pengar och inspiration lyfts i

kommentarerna. Inspirationsföreläsningen om Österlen lyser, föreläsningarna om marknadsföring och föreningskunskap var särskilt uppskattade. Kursledningen uppfattades som lyhörd för deltagarnas önskemål och behov av vägledning.

Exempel på resultat

”Nu har de första pengarna trillat in! Via Leader Söderslätt har ett av Klågerups tjejlag fått hjälp med att finansiera sitt kommande fotbollsläger. Vidare på söndag ska vi träffa byalaget från Stora Beddinge för att få ihop ett samarbete gällande ett annat läger för våra allra yngsta spelare. Återigen, tack för all hjälp, inspiration och vägledning. Jag är otroligt glad för alla nya vägar ni öppnat upp för vår förening.”

Seminarier

Syfte

Seminarierna skulle bidra till projektets syfte att ge ett ökat engagemang för bygdens utveckling på Söderslätt och bidra till jämställd regional tillväxt för kvinnor och män oberoende av ålder och etnicitet och med ett stad-land perspektiv.

Seminarierna skulle visa hur kvinnor med utländsk bakgrund kan förbättra sina möjligheter till egen försörjning genom att få kunskap om landsbygden som möjlig arbetsmarknad och få arbeta med sin anställningsbarhet och matchning alternativt med företagande som väg till integration och egen försörjning.

De skulle samla kreativa och innovativa idéer, väcka entusiasm, ge redskap, metoder och kunskap. De skulle präglas av ett jämställdhetsperspektiv och skulle ge deltagarna kompetens att tänka jämställt. De skulle bidra till att skapa horisontell samverkan mellan olika utvecklingsgrupper på Söderslätt. Det ska öppna för en dialog med nya svenskar med fokus på kvinnor och därmed väcka möjligheter och alternativ både för ”gamla” och nya svenskar.

Seminarium integration 21 augusti 2018

Planering och inbjudningar till ett seminarium 21 augusti om integration gjordes före sommaren. Samarbete etablerades med Skurups kommun och Skurups Sparbank. Tema var *Möjligheternas Söderslätt*. Syftet var att bidra till en dialog om möjligheterna för nya svenskar på Söderslätt med en inspirationskavalkad och en mötesplats för samtal och erfarenhetsutbyte. Seminariet lyfte jämställdhetsfrågor i presentationer och diskussioner.

Seminariet öppnades av Lena Axelsson som var ordförande i kommunfullmäktige i Skurups kommun och Skurups kommuns arbete med integration presenterades. Utblick i omvärdens gavs av *Laholm utan gränser - en multikulturell förening* och *Utblick Skåne - stad och land* genom *Svenska via musik för ensamkommande*. Studieförbundet. Föreningen Talenterna berättade om sitt projekt *Nyanlända får arbete*. Gruppdiskussionen handlade om *Vad är bra och vad kan förbättras för ett gott liv och arbete för alla?* Den resulterade i en lista med Nycklar till framgång. Seminariet avslutades med en inspirationsföreläsning om *Botildborg - sociala innovationer och jobb för ett hållbart samhälle*. Deltagare inbjöds att efter seminariet besöka Skurups kommuns verksamhet *MöTis - en medskapande mötesplats för ökad delaktighet i samhället*.

En första omgång inbjudningar gick ut i slutet av maj och i juni. Ytterligare en omgång inbjudningar skickades i början av augusti. Inbjudningar har gått till lokala utvecklingsgruppen som byalag, hembygdföreningar, lokalavdelningar av LRF, Röda Korset, Leaderprojekt m fl i

de fem kommunerna i Leaderområdet Söderslätt. Inbjudan har gått till alla kommuner i Skåne och regionala aktörer av olika slag som Länsstyrelsen, Region Skåne och Coompanion.

Seminariet mötte stort intresse från personer som arbetar med integration. De visade sig ha ett stort behov av att träffas över kommungränserna. Seminariet skapade en mötesplats både för aktörer på Söderslätt och för personer i andra kommuner i Skåne som arbetar med nya svenskar och integration i kommunal verksamhet, på HVB-hem och i studieförbund.

Med deltagare och föreläsare kom drygt 40 personer. Gruppdiskussionen resulterade i ett dokument med tips och förslag, nycklar för framgångsrikt integrationsarbete. Seminariets utvärdering var mycket positiv.

Nycklar för framgångsrikt integrationsarbete

Goda exempel

- Lomma MIN – motivation, information, nätverk - arbete för ensamkommande
- Rådrum – samverkan resurser.
Info: Ett rådrum är en plats dit människor som behöver hjälp att hitta rätt i det svenska samhället är välkomna. Besöken är gratis, konfidentiella, neutrala och opartiska. Rådrummen bemannas av frivilliga. Målsättningen är att 50% av rådgivarna ska komma från majoritetssamhället och 50% från ett utomeuropeiskt land. Mer info: RådRum Skåne, www.sensus.se/dela/nytt-samarbete/radrum/
- SLU, Alnarp och somaliska föreningen – utvisade somaliska kvinnor går odlingskurs och tar med kunskaperna när de flyttar tillbaka till Somalia
- Psykisk ohälsa – mentorskap för utrikesfödda kvinnor
- Medborgarskolan Öst och Stockholm
- Sättet att skapa Mötis i Skurup med Hubb-tankens och eldsjälarnas kamp. Tillåtande atmosfär ger möjligheter.
- Avtal kommun – förening, I Malmö finns ett 10-tal avtal. T ex Gnistan Malmö och UNG i stan – mötesplats 6-14 år verksamhet både för barnen med öppen fritidsverksamhet/mötesplats, som också ger möjligheter för de vuxna/föräldrarna att utbildas eller arbeta.
Info: Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en partnerskapsrelation mellan offentliga och den idéburna sektorn för att stötta en verksamhet som hanterar någon form av samhällsutmaning. Se
- Överenskommelsen Skåne www.overkommelsenskane.se

Förslag

- Stärka civilsamhället genom lokala kompetenscentra för föreningar/civilsamhället
Info: Kompetens finns här av olika slag <http://www.publiktentreprenorskap.se/>
- Bygg dialoger, bygg värdegrunder, prata värdegrunder. Förebygg konflikter som beror på bristande info, och bristande tydlighet om vad som gäller. ”Dialogfacilitera”.
- Tillgängliggöra och synliggöra goda exempel. Finns behov av både små/stora projekt. Både gällande föreningar, företag och kommuner.
- Synliggöra de goda exemplen, tillgängliggöra, lätt ta del av god exempel som Möjligheternas dag, Sjöbo och Föreningarnas dag, Skurup
- Möjligheternas dag (Sjöbo) inriktat på utbildningar/arbete kompletteras med föreningarnas dag.
- Skapa arbete för nyanlända
- Samverka arbetsförmedlingen och arbetsgivarna, öppenhet hos arbetsgivare att bemästra, acceptera och våga ta emot nya arbetskraften, kunskaper, mer möjligheter för nya svenskar

- Extratjänst anställning under arbetstid – Nystartsjobb, A-kassa. Det senare att föredra, är riktigt jobb.
- Integrationen i grupper kontra inkludering. Det senare är en bättre metod.
- Riktade satsning på unga tjejer (+mammar)
- Unga tonårstjejer i föreningslivet
- Goda manliga förebilder t ex pappagrupp, Män för jämställdhet www.mfj.se, Machofabriken

Alla goda exempel och förslag sammanställdes och återkopplades till deltagarna som kan använda dem i sina verksamheter.

Seminarium jobbskapande 12 november

Synpunkter från utvärderingen från det första seminariet låg till grund för planering av det andra seminariet som arrangerades den 12 november och var en dialog om jobbskapande. Även detta seminarium gjordes i samarbete med Skurups kommun och Skurups Sparbank. Den planerade delen om samverkan mellan nya svenskar och företagare tonades ner eftersom föreläsaren fick bytas ut pga sjukdom. Konsekvensen av det blev ett mer koncentrerat innehåll om jobbskapande.

Seminariet lyfte fram möjligheterna till jobbskapande genom svenska exempel och exempel från Rostock i Tyskland. Svenska exempel var *Yalla Sjöbo – en inkluderande arbetsplats och mötesplats för människor med olika bakgrund* och projektet *Easy Business - genom egenanställning underlättas för nyanlända som har en affärsidé*. Det senare med Coompanion som projektägare. Det tyska exemplet var *Upcycling Atelier, Rostock – ett socialt projekt för människor från olika länder med mottot "Aus alt mach Neu"*. Under seminariet lyftes jämställdhetsfrågor i presentationer och diskussioner.

Inbjudan gick ut till samma målgrupp som det första seminariet dvs till lokala utvecklingsgruppen som byalag, hembygdföreningar, lokalavdelningar av LRF, Röda Korset, Leaderprojekt m fl i de fem kommunerna i Leaderområdet Söderslätt samt till alla deltagare från första seminariet. Inbjudan har även gått till alla kommuner i Skåne och regionala aktörer av olika slag som Länsstyrelsen, Region Skåne och Coompanion.

Även detta seminarium mötte stort intresse från kommunerna. Med deltagare och föreläsare kom 25 personer. Gruppdiskussionen bidrog till dokumentet med tips och förslag, *Nycklar för framgångsrikt integrationsarbete* som påbörjades på första seminariet.

Seminariets utvärdering var mycket positiv. Den workshop som Upcycling Atelier höll som en del av gruppdiskussionerna var uppskattad. Workshopen hade återbrukstema och diskussion av arbetet i Rostock vävdes ihop med enkla hantverksalster med återbrukstema som deltagare fick tillverka.

Nycklar för framgångsrikt integrationsarbete

Goda exempel

- Samverkan
- Språket – gemensam kommunikation – flerspråkighet
- Mötesplatser
- Normbrytande yrkesval, t ex män i kvinnodominerade arbeten
- Lära att lära ut

Studiebesök Yalla Sofielund

Gruppen med fyra personer från Upcycling Atelier i Rostock gjorde dagen efter seminariet ett studiebesök hos Yalla Sofielund i Malmö. Yalla Sofielund, som var ett treårigt ESF-projekt som avslutades i december 2018, arbetade med återbrukstema och besöket var mycket givande och intressant både för gästerna från Rostock och för projektet.

Slutkonferens

Syfte

Slutkonferensen skulle bidra till projektets syfte att ge ett ökat engagemang för bygdens utveckling på Söderslätt och bidra till jämställd regional tillväxt för kvinnor och män oberoende av ålder och etnicitet och med ett stad-land perspektiv.

Konferensen skulle visa hur kvinnor med utländsk bakgrund kan förbättra sina möjligheter till egen försörjning genom att få kunskap om landsbygden som möjlig arbetsmarknad och få arbeta med sin anställningsbarhet och matchning alternativt med företagande som väg till integration och egen försörjning.

Slutkonferensen skulle samla kreativa och innovativa idéer, väcka entusiasm, ge redskap, metoder och kunskap. Den skulle präglas av ett jämställdhetsperspektiv och skulle ge deltagarna kompetens att tänka jämställt. Den skulle bidra till att skapa horisontell samverkan mellan olika utvecklingsgrupper på Söderslätt. Den ska öppna för en dialog med nya svenskar med fokus på kvinnor och därmed väcka möjligheter och alternativ både för "gamla" och nya svenskar.

Slutkonferensen samlade olika delar i projektets arbete och kom liksom seminarierna att nå en bred och blandad målgrupp med fokus på att lyfta fram deltagande föreningar från kursen och skapa en mötesplats för olika aktörer inom lokal utveckling.

Projektets avslutande konferens genomfördes den 10 april i Trelleborg. Liksom de två seminarierna hösten 2018 genomfördes slutkonferensen under temat Möjligheternas Söderslätt. Konferensens ämnen var arbetsmarknaden på landsbygden och nya svenskar i den gröna näringen. Här lyftes också läget i Skåne och visades de möjligheter som finns i byarna och lokalsamhället genom ett aktivt föreningsliv och företagande. Det gavs tid för diskussioner och erfarenhetsutbyte. 27 deltagarna kom från kommuner, organisationer, andra Leader-projekt, privat intresserade med utländsk bakgrund, Arbetsförmedlingen, föreningar m fl.

Efter morgonkaffe och inledning berättade tre föreningar på Söderslätt, som deltagit i vinterns kurs, om sitt arbete

- FemNet - Från idé till utveckling och projektresultat
- Sköna Trelleborg - Hur utvecklar vi Stortorget i Trelleborg som mötesplats för människor och kultur?
- S Åby Hembygdsförening - Byns möjligheter och erbjudande

Här knöts bland annat en viktig kontakt mellan föreningen Sköna Trelleborg och deltagaren från Destination Trelleborg. S Åby Hembygdsföreningen berättade om hur byn gett stöd till en invandrarfamilj som bosatt sig i byn.

Region Skånes analytiker Christian Lindell presenterade *Skåne idag – Landsbygd och integration i siffror*. Mikael Rubin, kommunstyrelsens ordförande, Trelleborg hälsade välkommen inför förmiddagskaffet.

Temat *Arbetsmarknaden på landsbygden* innehöll

- *Kompetensförsörjning – vi behöver få fler att välja den gröna näringen!* LRF
- *Nya nätverk för fler jobb på landet – nya svenskar i det gröna näringslivet,* LRFs riksprojekt
- *Mer mat fler jobb,* Arbetsförmedlingen Arbetsgivarcenter

Under rubriken *Gröna jobb för utrikefödda kvinnor* presenterades Studieförbundet Vuxenskolans projekt *Naturgårdsakademin - en dörröppnare till de gröna jobben och arbetsmarknaden*. Presentationerna avslutades med journalisten och författaren Ali Alabdallah, som presenterade sin bok *Att söka jobb i Sverige, Så får du jobb som ny i Sverige*. Förmiddagen avslutades med ett uppskattat samtal mellan medverkande och deltagare om *Hur kan vi använda dessa möjligheter? Nu går vi vidare!* Sammanfattning av inläggen i diskussionen:

- Öppenhet och generositet hos civilsamhället
- Utrymme för innovation
- Man kan inte jobba utan språket, tydlighet, ställ krav
- Ta fram allt positivt, inte du och vi, underskatta inte personer
- E-tjänsten Anställ privat, kan ge svensk referens, nätverk
- Bli bättre mottagare, även inom näringslivet, öppna dörrar
- Ihärdig och envis, våga säga till, tillit
- Attityden, här kan du leva i frid
- Välkomnande, mottagande av nya kommuninvånare
- Coacha och matcha till nytt jobb
- Arbetsgivarna behöver stöd/coaching för att anställa
- Se möjligheten att tjäna pengar, alla ska ta del av välstånd

Konferensen fick mycket positiva omdömen i utvärderingen. Statistiken över utvecklingen i Skåne, blandningen av olika presentationer, den avslutande diskussionen och tiden för samtal var uppskattad. Konferensen fick den blandning av deltagare som eftersträvades.

Dokumentation

Projektets summerades i dokumentationer från de olika aktiviteterna som deltagarna fick del av under Mötesplatserna, kursen samt efter seminarier och slutkonferens.

Ett bibliotek med koncept och metoder som projektöversikt, kursplaner, program och resultat baserade på erfarenheter och goda exempel från projektet och diskussioner på seminarierna har tagits fram. All dokumentation finns publicerade på projektets webbplats.

En planering av upplägget för en inspirationsbok har gjorts. Det har inte funnits arbetstid eller medel i projektet att ta fram en inspirationsbok.